

17. Ocena wpływu wsparcia EFS na poprawę sytuacji pracowników i przedsiębiorstw województwa lubuskiego.

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>OP 6. REGIONALNY RYNEK PRACY</p> <p>Działanie 6.5 Usługi rozwojowe dla MMŚP (PI 8v)</p> <p>Działanie 6.6 Adaptacja przedsiębiorstw do zmian (PI 8v)</p> <p>OP 8. NOWOCZSNA EDUKACJA</p> <p>Działanie 8.3 Upowszechnienie kształcenia ustawicznego związanego z nabywaniem i doskonaleniem kwalifikacji zawodowych (PI 10iii)</p> <p>Działanie 8.4 Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego (PI 10iv)</p> <p>Działanie 8.5 Doskonalenie umiejętności zawodowych osób dorosłych (PI 10iv)</p> <p>Fundusz: EFS</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	On-going, ex-post
Cel badania	
Celem badania jest poznanie wpływu interwencji na sytuację pracowników i przedsiębiorstw na rynku pracy w województwie lubuskim.	
Uzasadnienie badania	
<p>Wskaźnik zatrudnienia w regionie jest w znacznej mierze tworzony przez przedsiębiorców z sektora MŚP. W celu przeciwdziałania wzrostowi bezrobocia wywołanego zmianami zachodzącymi w gospodarce, należy w zarządzaniu procesami adaptacyjnymi i modernizacyjnymi wspomóc przedsiębiorstwa. Procesy adaptacyjne w przedsiębiorstwach wiążą się bezpośrednio z koniecznością ciągłej aktualizacji, podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz umiejętności pracowników. Dla właściwego ukierunkowania wsparcia, tj. poprawy jakości kadr konieczna jest odpowiednia identyfikacja potrzeb i trendów obecnych na rynku pracy. Odpowiedzią na tego typu problemy jest zastosowanie w ramach RPO-L2020 podejścia popytowego, w którym to przedsiębiorca decyduje o tematyce szkoleń (tzw. Podmiotowe Systemy Finansowania). Dzięki popytowemu systemowi dystrybucji usług rozwojowych zapewniony zostanie właściwy dobór narzędzi do potrzeb przedsiębiorców.</p> <p>Szybko zachodzące zmiany na polskim rynku pracy wymuszają potrzebę natychmiastowej reakcji w zakresie kompleksowego i elastycznego wsparcia w przypadku zwolnień pracowników. Największe korzyści w obszarze łagodzenia negatywnych skutków restrukturyzacji zatrudnienia w MŚP dla wszystkich uczestników tego procesu, czyli osób tracących pracę, restrukturyzowanych firm oraz otoczenia społeczno-gospodarczego dadzą projekty typu <i>outplacement</i>. Wysoki poziom bezrobocia w województwie, a także dynamicznie zmieniający się rynek pracy, wdrażanie nowych technologii i systemów produkcji wymuszają wprowadzenie zmian w systemie oświaty, zwłaszcza w odniesieniu do szkół zawodowych. Skuteczna edukacja zawodowa wymaga poprawienia bazy dydaktycznej, jakości nauczania oraz nawiązania szerszej współpracy z potencjalnymi pracodawcami.</p> <p>Realizacja badania pozwoli dokonać oceny stopnia, w jakim wsparcie oferowane w ramach RPO-L2020 przyczyniło się do podniesienia poziomu adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników do potrzeb regionalnej gospodarki. Badanie obejmować będzie również analizę wpływu kształcenia osób dorosłych na ich sytuację na rynku pracy. Istotną będzie też ocena, w jakim stopniu interwencja przyczynia się do uczestnictwa w kształceniu ustawicznym osób, które inaczej nie podnosiłyby w ten sposób swoich kompetencji.</p> <p>Badanie dotyczy jednego z ważniejszych obszarów interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego, czyli zwiększenia adaptacyjności pracowników przedsiębiorstw. Jednak zmienia się mechanizm wdrażania tej interwencji – w nowej perspektywie bazować on będzie na schemacie popytowym i Rejestrze Usług Rozwojowych. Zakłada się, że w województwie wybrany zostanie jeden operator, który będzie odpowiedzialny za dostarczenie wsparcia konkretnym przedsiębiorstwom i ich pracownikom. Dlatego też, szczególnie</p>	

w pierwszym okresie wdrażania, konieczne jest zaplanowanie badania, które oceni zarówno funkcjonowanie nowego mechanizmu, jak też dostarczy informacji na temat pierwszych efektów interwencji.

Realizacja badania pozwoli na realizację obowiązku monitorowania losów uczestników projektów 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie (Art. 5 i Aneks 1 Rozporządzenia dotyczącego EFS 1304/2013). Jego wyniki będą podstawą do szacowania wskaźnika rezultatu długoterminowego:

- liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu;
- liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu;
- liczba osób w niekorzystnej sytuacji społecznej, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu;
- liczba osób powyżej 54 roku życia, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu;
- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących sześć miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek).

Kryteria badania

- skuteczność
- efektywność
- trafność
- użyteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

- Jaki jest wpływ interwencji na sytuację pracowników, którzy skorzystali ze wsparcia, pod kątem jakości pracy, poziomu wynagrodzenia, pozycji w miejscu pracy?
- W jakim stopniu interwencja dopasowana jest do potrzeb odbiorców (w szczególności osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach)?
- W jakim stopniu jest ona dopasowana do potrzeb przedsiębiorstw?
- Jaki jest wpływ wsparcia na rozwój przedsiębiorstw?
- Jaki jest wpływ interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów?
- Jaki jest wpływ interwencji na rozwijanie regionalnych specjalizacji?
- Jaka jest skuteczność i efektywność kosztowa mechanizmu popytowego?
- W jakim stopniu dofinansowanie z EFS i proponowane formy wsparcia przyczyniają się do poprawy sytuacji przedsiębiorstw i ich pracowników na rynku pracy?
- Jaka jest efektywność (relacja nakład/rezultat) oferowanego wsparcia, a także identyfikacja czynników decydujących o jego skuteczności, w tym w szczególności czynników ułatwiających i utrudniających wdrażanie projektów związanych z *outplacementem*?
- Czy wsparcie udzielane w ramach EFS odpowiada na wyzwania w regionie, w szczególności w odniesieniu do aktualnej diagnozy społeczno – ekonomicznej województwa?
- W jakim stopniu projekty realizowane w ramach EFS wpisują się w cele i działania strategiczne Programu Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego? Jakie są relacje/związki między tymi działaniami?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Metodologia badania w zakresie sposobu monitorowania wskaźników rezultatu długoterminowego została określona w dużym stopniu przez MliR. Bazuje ona na doświadczeniu badania realizowanego w okresie 2007-2013 w ramach PO KL. Metodologia ta określa podejście minimalne, niezbędne do oszacowania wskaźników rezultatów, obejmując m.in. założenia doboru próby, harmonogram pomiaru oraz minimalny zakres

pytań kwestionariuszowych. Metodologia zaproponowana przez MliR będzie stanowiła podstawę przyjętych przez IZ RPO-L2020 założeń ewaluacyjnych.

Zakładany jest co najmniej czterokrotny pomiar wartości wskazanych wyżej wskaźników. W ramach każdego z pomiarów badanie uwzględni:

- ocenę logiki interwencji – badanie bazujące na teorii, ze szczególnym naciskiem na analizę kryteriów wyboru projektu (w kolejnych falach badania analiza powinna koncentrować się na ewentualnych zmianach),
- ocenę wpływu interwencji na sytuację pracowników i przedsiębiorstw,
- ocenę sposobu wdrażania mechanizmu popytowego i RUR.

Ze względu na brak operatu pracowników, nie ma możliwości porównania efektów wsparcia do próby kontrolnej. Dlatego też ocena wpływu interwencji na sytuację pracowników wykonana będzie zgodnie z metodologią ewaluacji bazującej na teorii oraz poprzez zestaw odpowiednio skonstruowanych pytań. Dodatkowo możliwe jest porównanie efektów różnych typów wsparcia oraz różnych grup docelowych.

W badaniu uwzględnione zostaną dodatkowe wymiary oceny wpływu interwencji na:

- poziom dochodów gospodarstw domowych uczestników projektów – uwzględnienie tego aspektu umożliwia badanie wpływu interwencji na poziom ubóstwa osób pracujących (wymaga to uwzględnienia wielkości, struktury i źródeł dochodów gospodarstwa domowego);
- zachowania migracyjne uczestników projektów (w jakim stopniu udział w projekcie i zmiana w miejscu pracy zniechęciły uczestników projektów do opuszczania województwa oraz jaka jest skala wyciekania – czyli opuszczania województwa przez uczestników projektów);
- wpływ wsparcia na rozwój regionalnych specjalizacji.

W badaniu uwzględnione zostaną dwa poziomy pomiaru: pracowników (uczestników projektów) oraz kadry zarządzającej przedsiębiorstw.

W badaniu uwzględniony zostanie komponent ilościowy i jakościowy. Badania jakościowe dostarczą pogłębionej wiedzy o mechanizmach oddziaływania poszczególnych instrumentów, w tym szczególnie funkcjonowania mechanizmu popytowego, dopasowania wsparcia do potrzeb przedsiębiorców, zapewnienia wysokiej jakości wsparcia, dopasowania wsparcia do potrzeb osób starszych i o niskich kwalifikacjach.

Zakres i źródła niezbędnych danych

- SL 2014 – dane dotyczące uczestników projektów (charakterystyka osoby, zakres wsparcia, dane kontaktowe)
- Dane dotyczące przedsiębiorstw, których pracownicy skorzystali ze wsparcia:
 - Charakterystyka przedsiębiorstwa (z uwzględnieniem branży)
 - Kondycja przedsiębiorstw (liczba miejsc pracy, sytuacja finansowa)
 - Charakterystyka skali inwestycji w kompetencje pracowników przedsiębiorstwa w roku poprzedzającym otrzymane wsparcie
 - Informacje o innych formach pomocy dla przedsiębiorstwa, finansowanych ze środków publicznych.
- Raporty z badań ewaluacyjnych dotychczas zrealizowanych, w tym również te przeprowadzone w ramach PO KL 2007-2013.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

Zgodnie z Wytycznymi MliR, obowiązkowe jest co najmniej czterokrotne przeprowadzenie pomiaru. Planowane terminy badań: 2017 r., 2019 r., 2021 r., 2022 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

Szacunkowy koszt jednej fali badania: 100 tys. zł. Łączny koszt: 400 tys. zł.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka ewaluacyjna RPO-L2020
Ewentualne komentarze / wątpliwości
-